

PIRLS 2011

Hæfte

10

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE

AARHUS UNIVERSITET

PIRLS & TIMSS Danmark
Tuborgvej 164, 2400 København NV

TIMSS & PIRLS
International Study Center
Lynch School of Education, Boston College

© IEA, 2011

Vejledning

I dette hæfte skal du læse nogle tekster og svare på spørgsmål om det, du læser. Du vil måske synes, at noget af det er let, og at noget af det er svært.

Spørgsmålene kan se forskellige ud. Til en del spørgsmål får du fire svar at vælge imellem. Du skal vælge det svar, du mener, er det rigtige og så markere det i cirklen ud for. Eksempel 1 viser sådan et spørgsmål.

Eksempel 1

1. Hvor mange dage er der i en uge?

- A 2 dage
- B 4 dage
- C 7 dage
- D 10 dage

Det rigtige svar er jo “7 dage”, så derfor skal cirklen ud for “7 dage” være markeret. Hvis du er i tvivl om svaret på et spørgsmål, skal du markere cirklen ud for det svar, du synes er det bedste og gå videre til det næste spørgsmål i testen.

Hvis du vil ændre dit svar på et spørgsmål, skal du sætte et **X** hen over dit første valg, som det er vist her: **X**. Så skal du markere cirklen ud for dit nye svar. Eksempel 2 viser, hvordan man skal gøre.

Eksempel 2

1. Hvor mange dage er der i en uge?

- A 2 dage
- B 4 dage
- C 7 dage
- D 10 dage

I andre spørgsmål skal du skrive dit svar på linjerne under spørgsmålet. Eksempel 3 viser sådan et spørgsmål.

Eksempel 3

3. Hvor går den lille dreng hen, efter at han har fundet bogen?

Eksempel 3 har et billede af en blyant med et 1-tal ved siden af. Det betyder, at spørgsmålet er 1 point værd.

Eksempel 4 viser et spørgsmål med et billede af en blyant og et 3-tal ved siden af. Det betyder, at spørgsmålet er 3 point værd.

Eksempel 4

4. Hvad er det, der gør at slutningen på historien er både lykkelig og sørgelig? Brug det du har læst i historien, når du forklarer det.

Du får nu 40 minutter til at arbejde med dit hæfte. Så tager vi en kort pause. Derefter arbejder du 40 minutter mere.

Gør dit bedste for at svare på alle spørgsmål. Hvis der er et spørgsmål, du ikke kan svare på, så gå videre til det næste.

Stop

Vent med at bladre om på næste side, til du får besked på det.

Spørgsmål Opdag det sjove ved gåture i det fri

Tag folderen frem, der hedder: **Opdag det sjove ved gåture i det fri.**
Følgende spørgsmål handler om den folder.

Ræk hånden op, hvis du ikke har fået folderen.

1. Hvad er det **vigtigste**, folderen vil fortælle om gåture?

- (A) Det er dyrt og meget farligt.
- (B) Det er den bedste måde at se dyr.
- (C) Det er sundt og sjovt.
- (D) Det er kun for eksperter.

2. Skriv **to** spændende ting, som folderen fortæller, at du kan få at se på gåture.

- 1. _____
2. _____

3. Hvilke to ting fortæller folderen, at man skal huske, når man er i en **gruppe**?

- 1. _____
- _____
- 2. _____
- _____

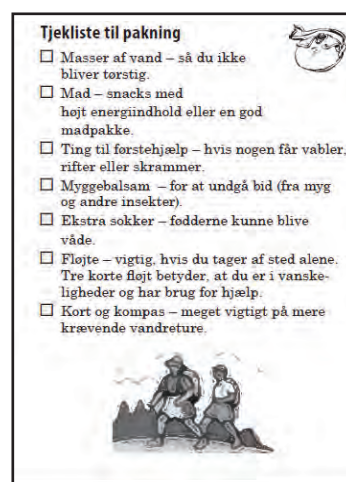
1
0
8
9

2
1
0
8
9

4. Hvilken del af folderen fortæller, at du skal klæde dig rigtigt på til vejret?
- (A) Opdag det sjove ved gåture i det fri
  - (B) Planlægning af turen
  - (C) Tjekliste til pakning
  - (D) Sikkerhed på turen

Kig på den del, der hedder: *Tjekliste til pakning*. Brug den til at besvare spørgsmål 5 og 6.

5. Hvorfor skal du tage ekstra sokker med på turen?
- (A) Fødderne kunne blive våde.
  - (B) Vejret kunne blive koldt.
  - (C) Hvis du skulle få vabler.
  - (D) Til en ven.

6. Hvad skal du gøre, hvis du kommer i vanskeligheder på turen?
- (A) Spise snacks med højt energi-indhold
  - (B) Blæse tre gange i din fløjte
  - (C) Komme mere myggebalsam på
  - (D) Råbe om hjælp, så højt du kan

Kig på den del, der hedder *Sikkerhed på turen*. Brug den til at besvare spørgsmål 7 og 8.

7. Hvad skal du gøre for ikke at blive for hurtigt træt?

- (A) Starte tidligt
- (B) Blive på vandrestierne
- (C) Spare på kræfterne
- (D) Passe på, hvor du går

Sikkerhed på turen

! **Start tidligt.** Det giver dig masser af tid til at nyde turen, og du kan stadig nå tilbage, inden det bliver mørkt.

! **Bliv på vandrestierne,** med mindre du kender området godt.

! **Spar på kræfterne.** Lad være med at gå for stærkt. På den måde kan du spare på energien. Hvis I er en gruppe, så følg den langsomste deltagers tempo.

! **Pas på, hvor du går.** Pas på ting, som du kan snuble over, så som løse sten, blade og grene. Vær forsigtig på steder, hvor der er glat. Hvis du er nødt til at gå ud i noget vand, så vær sikker på, at du ved, hvor dybt der er.

! **Pas på vilde dyr i naturen.**

Vær forsigtig med, hvor du sætter fødderne. Vær opmærksom, når du samler grene eller sten op, og inden du sætter dig ned. Gå aldrig hen til dyr ude i naturen. De ser måske nuttede og ufarlige ud, men de kan være uforudsigelige og vil beskytte deres territorium.

VIGTIGT: Fortæl altid nogen, hvor du skal hen på tur, og hvornår du regner med at være tilbage. Det kan være en hjælp, hvis der sker noget, og du får problemer. Giv ham eller hende besked, når du kommer tilbage.

8. Hvorfor er det vigtigt at fortælle nogen, hvornår du regner med at være tilbage fra turen?

1

0

8

9

Brug det, der står om turene ved *Udkigsbakken* til at besvare spørgsmål 9 til 12.

9. Hvilken rute skal du vælge, hvis du gerne vil ud på den korteste tur?

- (A) Fugleruten
- (B) Tur til udkigstårnet
- (C) Frøstien
- (D) Rundt om Udkigsbakken

10. Hvilken type mennesker vil være bedst egnede til at gå turen til Udkigstårnet?

- (A) Folk der har travlt.
- (B) Folk der har små børn.
- (C) Folk der kan lide at se på fugle.
- (D) Folk der er stærke og i god form.

11. Hvilke **to** ting kan man få at vide ved at læse kortnøglen?

1.

2.

---

12. Planlæg en tur ved hjælp af kortnøglen og kortet over Udkigsbakken.

Sæt kryds ved den rute, du vælger.

_____ Fugleruten

_____ Tur til udkigstårnet

_____ Frøstien

_____ Rundt om Udkigsbakken

Skriv **to** grunde fra folderen, til at du valgte denne rute.

1.

2.

2

1

0

8

9

2

1

0

8

9

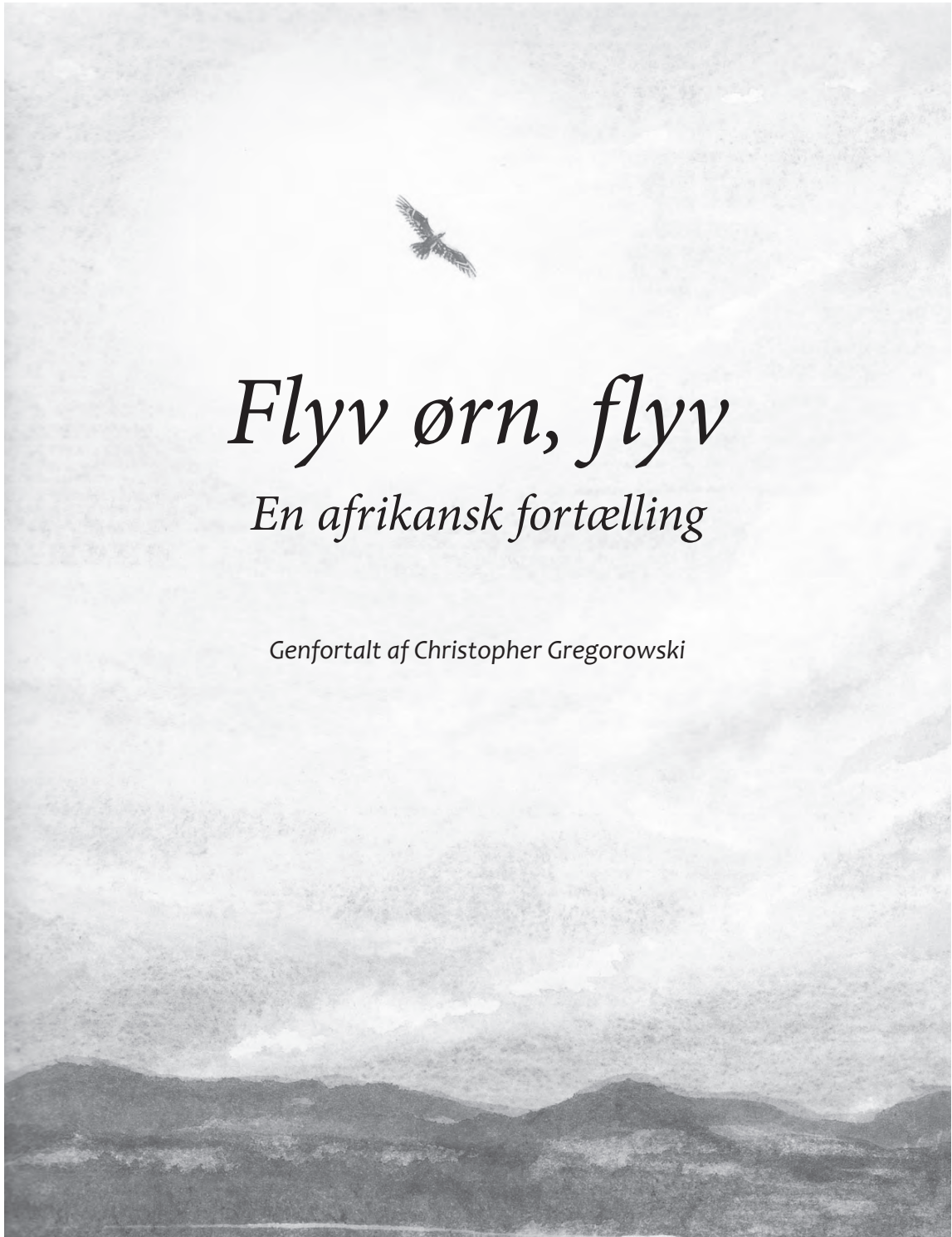

Stop

Denne del af hæftet er slut.
Du må ikke arbejde videre,
før du får besked på det.

Flyv ørn, flyv

En afrikansk fortælling

Genfortalt af Christopher Gregorowski

En bonde tog en dag ud for at lede efter en kalv, der var forsvundet. Aftenen før var hyrderne kommet hjem uden den. Og om natten havde det været et frygteligt stormvejr.

Han gik ned i dalen og ledte ved bredden af floden, mellem rørene, bag klipperne og i det brusende vand.

Han klatrede op ad skråningerne til det høje bjerg med de stenede skrænter. Han kiggede bag en stor klippe for at se, om kalven skulle være krøbet sammen derinde for at undgå stormen. Og der standsede han. På en klippehylde foran ham, så han et højst usædvanligt syn. Det var en ørneunge, som var udklækket en dag eller to forinden, og som var blevet blæst ud af reden i det frygtelige stormvejr.

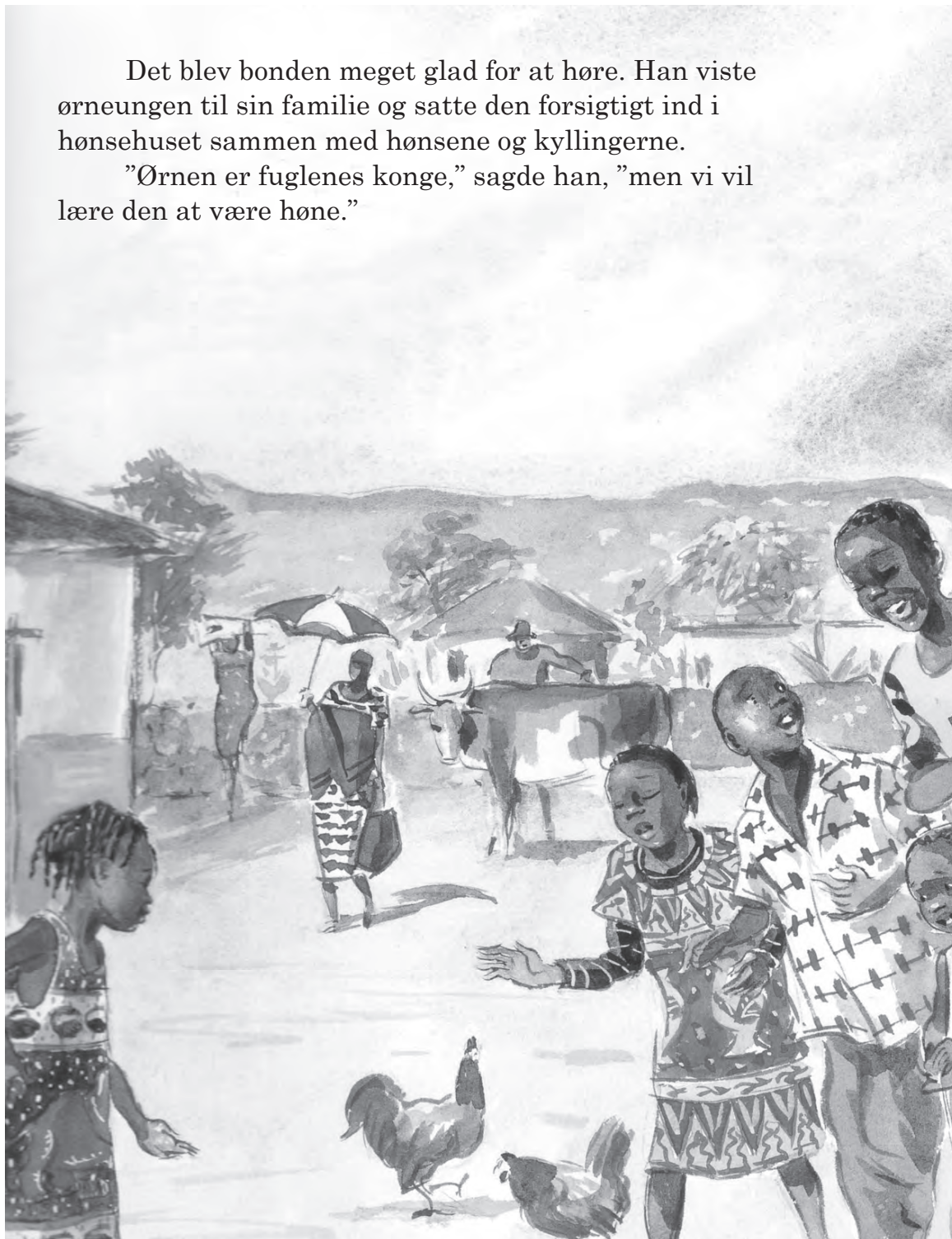
Han rakte ud efter ørneungen og holdt blidt om den med begge hænder. Han ville tage den med hjem og pleje den. Han var næsten hjemme, da hans børn løb ham i møde. ”Kalven kom tilbage af sig selv!” råbte de.

Det blev bonden meget glad for at høre. Han viste ørneungen til sin familie og satte den forsigtigt ind i hønsehuset sammen med hønsene og kyllingerne.

”Ørnen er fuglenes konge,” sagde han, ”men vi vil lære den at være høne.”

Så kom ørnen til at leve blandt hønsene, og den lærte at være ligesom dem. Efterhånden som den voksede til, kom den til at se helt anderledes ud end nogen anden høne, de før havde set.

En dag kom der en ven på besøg. Vennen så fuglen, der gik sammen med hønsene.

”Jamen! Det er jo ikke en høne. Det er en ørn!”

Bonden smilede til ham og sagde: ”Selvfølgelig er det en høne. Se – den går som en høne, den spiser som en høne. Den tror, den er en høne. Selvfølgelig er det en høne.”

Men vennen var ikke overbevist. ”Jeg skal vise dig, at det er en ørn,” sagde han.

Bondens børn hjalp vennen med at fange fuglen. Den var ret tung, men bondens ven løftede den op over sit hoved og sagde: ”Du er ikke en høne, men en ørn. Du hører ikke til på Jorden, men i himmelen. Flyv ørn, flyv!” Fuglen bredte sine vinger ud og kiggede sig omkring. Den så på hønsene, der spiste, og så hoppede den ned og begyndte at skrabe efter mad sammen med dem.

”Jeg sagde jo, at det var en høne,” sagde bonden og brølede af grin.

Meget tidligt den næste morgen begyndte bondens hunde at gø. Der var en stemme, der kaldte udenfor i mørket. Bonden løb hen til døren. Det var hans ven igen. ”Giv mig en chance til med fuglen,” bad han.

”Ved du hvad klokken er? Det er længe før daggry.”

”Kom med mig. Hent fuglen.”

Bonden tog modvilligt fuglen, som lå og sov trygt mellem hønsene. De to mænd tog af sted og forsvandt ud i mørket.

”Hvor skal vi hen?” spurgte bonden søvnigt.

”Op i bjergene, hvor du fandt fuglen.”

”Men hvorfor dog på det her vanvittige tidspunkt af natten?”

”For at vores ørn kan se solen stå op over bjerget og følge efter den op i himmelen, hvor den hører til.”

De gik ned i dalen og krydsede floden. Vennen førte an. ”Skynd dig,” sagde han, ”daggryet kommer, før vi når frem.”

Da de begyndte at klatre op ad bjerget, viste det første lys sig på himmelen. De tynde skyer på himmelen var først lyserøde, og så begyndte de at skinne svagt og få et gyldent skær. Stien, de gik på, var til tider farlig. Den gik nogle gange tæt ved bjergets side, krydsede smalle klippeafsatser og førte dem ind og ud af mørke klippespalter.

Omsider sagde han: ”Lad os standse her.” Han kiggede ned ad skrænten og kunne se jorden flere hundrede meter nede. De var meget tæt på toppen.

Vennen bar forsigtigt fuglen hen til en klippehylde. Han satte den ned, så den kiggede mod øst og begyndte at tale til den. Bonden smålo. ”Den kan kun forstå hønsesprog.”

Men vennen blev ved med at tale. Han fortalte fuglen om solen, der giver liv til verden, og om hvordan den regerer over himmelen og giver lys til hver eneste ny dag. ”Se på solen, ørn, og når den stiger, så stig sammen med den. Du hører til i himmelen, ikke på jorden.” I samme øjeblik ramte solens første stråler bjerget, og pludselig lå verden badet i lys.

Solen steg majestætisk. Den store fugl bredte sine vinger ud for at hilse på solen og for at mærke varmen mod sine fjer. Bonden var stille.

Vennen sagde: "Du hører ikke til på jorden, men i himmelen. Flyv ørn, flyv!" Han kravlede tilbage til bonden. Der var dyb stilhed. Ørnen strakte hovedet opad og bredte vingerne ud. Dens ben bøjede sig forover, mens kløerne greb hårdt fat om klippen.

Så, uden egentlig at bevæge sig, fornemmede den store ørn opdriften fra vinden, der var stærkere end noget menneske eller nogen fugl, og den lænede sig forover og blev løftet højere og højere op, indtil den forsvandt i solens klare lys, og den kom aldrig mere til at leve blandt hønsene.

Spørgsmål Flyv ørn, flyv

1. Hvad var det bonden tog ud for at lede efter i begyndelsen af historien?

- (A) En kalv
- (B) Hyrder
- (C) Stenede skrænter
- (D) En ørneunge

2. Hvor fandt bonden ørneungen?

- (A) I dens rede
- (B) Ved bredden af floden
- (C) På en klippehylde
- (D) Mellem rørene

3. Hvad viser, at bonden i historien var forsigtig med ørneungen?

- (A) Han bar ørneungen med begge hænder.
- (B) Han tog ørneungen med hjem til familien.
- (C) Han lagde ørneungen tilbage i reden.
- (D) Han ledte efter ørneungen ved bredden af floden.

4. Hvad gjorde bonden med ørneungen, da han kom hjem?

- (A) Han lærte den at flyve.
- (B) Han slap den fri.
- (C) Han lærte den at være høne.
- (D) Han lavede en ny rede til den.

5. Under vennens første besøg opførte ørneungen sig som en høne. Find **to** eksempler, som viser det.

 1.

 2.

---

6. Hvordan forsøgte bondens ven at få ørnen til at flyve den første gang, han mødte den?

- (A) Han løftede den op over sit hoved.
- (B) Han satte den på jorden.
- (C) Han kastede den op i luften.
- (D) Han tog den med op på bjerget.

2

1

0

8

9

7. Forklar, hvad bondens ven mente, da han sagde til ørnen: ”Du hører ikke til på jorden, men i himmelen.”

---

8. Hvorfor brølede bonden af grin under vennens første besøg?

- A Ørnen var alt for tung til at flyve.
- B Ørnen var svær at fange.
- C Ørnen så anderledes ud end hønsene.
- D Ørnen viste, at han havde ret.

9. Hvorfor tog bondens ven ørnen op i de høje bjerge for at få den til at flyve? Skriv **to** grunde.

1.

2.

2

1

0

8

9

2

1

0

8

9

10. Find og skriv ord fra teksten, som viser dig, hvor smuk himmelen var ved daggry.

---

11. Hvorfor er solen, der er ved at stå op, vigtig i historien?

- (A) Den vækker ørnens instinkt for at flyve.
- (B) Den regerer over himmelen.
- (C) Den varmer ørnens fjer.
- (D) Den lyser bjergstjerne op.

12. Du får noget at vide om, hvordan bondens ven er gennem de ting, han gør i historien.

Beskriv, hvordan vennen er, og find et eksempel på, hvad han gjorde, som viser det.

1
0
8
9

2
1
0
8
9

Stop

Denne del af hæftet er slut.
Du må ikke arbejde videre,
før du får besked på det.

Flyv ørn, flyv af Christopher Gregorowski og illustreret af Niki Daly. Udgivet af Simon og Schuster, New York.
Tekst copyright © 2000 af Christopher Gregorowski og copyright illustrationer © 2000 by Niki Daly. Copyright-tilladelse er forsøgt indhentet.

Hvad syntes du om at læse *Opdag det sjove ved gåture i det fri?*

Markér **kun en** cirkel.

Den var rigtig god -----

Den var god -----

Den var ikke så god -----

Den var dårlig -----

Hvad syntes du om at læse *Flyv ørn, flyv?*

Markér **kun en** cirkel.

Den var rigtig god -----

Den var god -----

Den var ikke så god -----

Den var dårlig -----

BOSTON
COLLEGE

timssandpirls.bc.edu

PIRLS 2011

Hæfte

10

© IEA, 2011
International Association
for the Evaluation of
Educational Achievement